

AULA LUL·LIANA DE BARCELONA
IV JORNADES ACADEMÍQUES INTERDISCIPLINÀRIES
Facultat de Filologia (UB) – Facultat de Filosofia (URL) – Facultat de Teologia de Catalunya

La quarta edició de l'Aula Lul·liana aborda el tema central del projecte de Ramon Llull: la confrontació amb els no-cristians, jueus i musulmans. Com a procurador de la causa de la salvació de les seves ànimes, Llull va haver d'estudiar els pressupòsits de les creences de jueus i musulmans per tal de poder oferir les seves proves de veritat i falsedat, destinades a evidenciar la concordança plena entre el dogma cristià i la primera. En quin ambient concret es movia Llull? Quins contactes culturals i religiosos hi havia al darrere de les actuacions de Llull a cavall dels segles XIII i XIV? Hem demanat a quatre especialistes que ens aportin algunes dades aclaridores que permetin de posar al dia els coneixements sobre una matèria tan àrdua per a qui no domina ni els idiomes ni les tradicions de l'hebraisme i de l'islam. Tessa Calders i Harvey Hames ens oferiran punts de vista nous sobre les interrelacions entre el món hebreu i el català. Jordi Gayà exposarà constatacions encara inèdites sobre els coneixements de Llull en el terreny de la cultura àrab, mentre que Anna Akasoy explorarà la imatge que Llull s'havia fet de l'islam.

Divendres, 7 de maig de 2010

Edifici Josep Carner - Sala de Professors - Facultat de Filologia (UB)

16 h Obertura de les Jornades a càrrec de Joan Martínez Porcell, degà de la Facultat de Filosofia de la URL i president de torn de l'Aula Lul·liana de Barcelona.

16.30 h Ponència. Jordi Gayà (Centre d'Estudis Teològics de Mallorca - FTC), "*Llibre de contemplació*, cc. 352-357: els sentits de la Sagrada Escripura i l'art moral de Ramon Llull".

Amb el concepte *art moral* Ramon Llull elabora un mètode de contemplació i demostració que, segons les seves indicacions, es relaciona, per una part, amb la teoria cristiana tradicional dels quatre sentits de la Sagrada Escripura i, per l'altra, amb el mètode islàmic del *ramz*. El resultat no és altre que la construcció d'exemples, recurs emprat en moltes obres lul·lianes.

18.00 h Pausa i cafè.

18.30 h Ponència. Harvey Hames (Ben Gurion University), "Com i per què l'*Ars brevis* de Ramon Llull es va traduir a l'hebreu".

El juliol de 1474 l'*Ars brevis* de Ramon Llull va ser traduïda a l'hebreu a Itàlia i va rebre el títol *Melachah Ketsara* (l'Art breu). El colofó del manuscrit indica que els jueus que van traduir l'obra creien que els podria ajudar a assolir la revelació divina. En aquesta ponència s'examinarà qui eren aquells intel·lectuals jueus, per què estaven interessats en l'*Ars brevis* i com van relacionar-la amb la *Kabbalah* d'Abraham Abulafia. I s'intentarà situar-ne la traducció en l'ampli context de l'humanisme i la interacció judeocristiana del Renaixement.

20 h Visita guiada a *Raimundus, christianus arabicus*, exposició que arriba al vestíbul de l'edifici històric de la Universitat de Barcelona després d'haver recorregut, entre d'altres, ciutats com Alger, Rabat, Palma, Perpinyà o Lleida. S'hi ofereix, a més d'una mostra de material bibliogràfic lul·lià antic que conserva la Biblioteca de Reserva de la UB, una aproximació a la vida i l'obra del pensador mallorquí, tot destacant-ne la faceta del diàleg intercultural amb el món musulmà en una època en què la Mediterrània era fonamentalment un espai tant per al conflicte com per a l'intercanvi comercial.

Dissabte, 8 de maig de 2010

Sala Sant Jordi - Seminari Conciliar de Barcelona

10 h Ponència. Tessa Calders (Universitat de Barcelona), “El Blaqueria de Llull i el Príncep d'Ibn Khasdai”.

Alguns estudiosos, en parlar dels protagonistes de determinades obres que van tenir una gran difusió en època medieval, els defineixen com a *cavallers místics*. Això és així perquè les armes d'aquests herois són destinades a combatre la vanitat del món i a enriquir l'esperit, sempre mitjançant la paraula. Ramon Lull se serveix de *Blaqueria* per aconseguir la seva vocació missional i proselitista per tal de demostrar d'una manera didàctica la superioritat de la fe cristiana, i fer palès que la comunió amb Déu és factible al marge dels canals oficials. Ibn Khasdai es val del *Príncep* per assenyalar els veritables valors que ha de posseir un noble, entre els quals destaca el menyspreu absolut pels plaers terrenals. Si bé es poden trobar molts punts coincidents entre tots dos personatges, la qual cosa és perfectament possible atès que els seus creadors compartiren època i espai, el més remarcable és la diferència d'objectiu últim que els separa. L'obra de Lull vol ser una eina eficaç per convertir els infidels, mentre que Khasday pretén instruir i elevar l'esperit del poble jueu i oferir als lectors que no pertanyen a la seva comunitat religiosa una obra que els serà igualment útil perquè difon un missatge plenament universal.

11.30 h Pausa i cafè.

12 h Ponència. Anna Akasoy (Oxford University), “Entre la doctrina, la història i la vida quotidiana: el concepte d'islam de Ramon Lull”.

Com és ben sabut, les obres de Ramon Lull reflecteixen com es va relacionar amb el món islàmic el missioner català. Mentre que la seva recepció de la filosofia àrab (com ara les adaptacions de Lull de la *Maqāsid al-falāsifa* d'al-Ghazālī) no està marcada, visiblement, per cap resposta a la religió de l'autor, en alguns dels seus textos Lull mostrà una reacció més explícita a l'islam com a religió, i als musulmans com a comunitat religiosa. La present contribució començarà amb una anàlisi dels elements que reflecteixen l'encontre de Ramon Lull amb el món islàmic. Posteriorment, se centrarà en aquells elements que es relacionen més directament amb la religió islàmica i estudiarà en què consisteix exactament l'islam per a Lull. El seu concepte d'islam –o de religió, més generalment– serà comparat no només amb el d'una tria històrica i contemporània de polemistes amb l'islam, sinó també amb el dels musulmans interlocutors d'un diàleg interreligió en el món modern.

La sessió de divendres 7 de maig tindrà lloc a la Sala de Professors de l'Edifici Josep Carner de la Facultat de Filologia de la UB, al recinte històric de la UB a la plaça Universitat (entrada pel carrer d'Aribau).

La sessió de dissabte 8 de maig tindrà lloc a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar, carrer de la Diputació, 231.

L'assistència a les Jornades és gratuïta però les places són limitades i, per tant, la inscripció prèvia és imprescindible. S'estendran acreditacions d'assistència a tots els assistents que ho desitgin.

Inscripció presencial:

Secretaria de la Facultat de Filosofia (URL)

Carrer de la Diputació, 231

08007 Barcelona

tel. 934 534 338 (11-13 h)

Inscripció en línia:

Envieu un correu electrònic a aulalulliana2010@gmail.com amb el vostre nom i cognoms, núm. de DNI, adreça postal, adreça electrònica i telèfon de contacte.

Informació:

<http://aulalulbcn.narpan.net/>